ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування
27 серпня 2026 р.,
протокол № 10
Голова Вченої ради
_____ Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»
освітньо-професійна програма «Туризм і рекреація»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

Схвалено на засіданні кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи
26 серпня 2026 р., протокол № 07

Завідувач кафедри
_____ Альона КЛИМЧУК

Гарант освітньо-професійної програми
_____ Валентина ЛЮБЧЕНКО

Розробники: старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Діна ЯРМОЛЮК

Житомир
2026-2027 н.р.

Робоча програма обов’язкової навчальної дисципліни «Організація туризму» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 242 «Туризм та рекреація» освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 27 серпня 2026 р., протокол № 10.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма здобуття вищої освіти</td><td>заочна форма здобуття вищої освіти</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 10,0</td><td>Галузь знань:
24 «Сфера обслуговування»</td><td colspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Модулів – 3</td><td rowspan="5">Спеціальність:
242 «Туризм і рекреація»</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 6</td><td>2-й та 3-й-</td><td>–</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Загальна кількість годин – 300</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>2-й, 3-й, 4-й</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних –
4 год. (2 семестр);
2 год. (3 семестр);
4 год. (4 семестр)
самостійної роботи студента –
3,5 год. (2 семестр);
4 год. (3 семестр);
2 год. (4 семестр)</td><td rowspan="11">Освітній ступінь:
«бакалавр»</td><td>80 год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>96 год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>- год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>124 год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:
___год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
1-й семестр – диф.залік;
2-й семестр – диф.залік;
3-й семестр – екзамен, КР.</td></tr>
</table>

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 49 % аудиторних занять, 41 % самостійної та індивідуальної роботи.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Організація туризму» є сформування у майбутнього фахівця в сфері туризму глибоких знань про функціонування міжнародної та національної туристичної політики та отримання практичних навичок щодо створення й організації діяльності туристичного підприємства; формування практичних навичок щодо забезпечення програми туристських подорожей; нарощування географії подорожей турфірмою; технології та організації туристських подорожей; організації транспортних перевезень; методологічних засад програмного обслуговування; правил виконання туристських формальностей, забезпечення безпеки туристських подорожей, виконання претензійної роботи; формування теоретичних, професійних знань і практичних навичок самостійної організації, планування та здійснення екскурсійної діяльності; опанування теоретичними, професійними знаннями та практичними навичками щодо організації анімаційних послуг в туризмі.

Завданнями навчальної дисципліни є:

–сформувати бачення системи організації туризму як сукупності взаємозалежних і взаємодоповнюючих елементів;

–визначити місце і роль туризму в національній та світовій економіці;

–ознайомити майбутніх фахівців з вітчизняними та міжнародними нормативно-правовими актами, що регламентують діяльність на туристичному ринку;

–ознайомити студентів з державними стандартами в галузі туризму;

–сформувати в студентів уміння аналізувати вплив законодавчого забезпечення на ефективність туристичної діяльності;

–сформулювати зміст основних термінів у сфері туризму;

–узагальнити принципи та завдання діяльності міжнародних туристичних організацій;

–розглянути історичні передумови виникнення та розвитку туристичної системи України та світу;

–вивчити порядок ліцензування туристичної діяльності та сертифікації туристичних послуг, тощо.

–оволодіти практичними навичками щодо принципів створення та виконання програм перебування туристів; умов виконання туристських формальностей (паспортно-візових, митних, валютних та медико-санітарних);

–здобути практичні навички формування асортименту туристського продукту (турів), етапів планування туристських подорожей, програмного їх забезпечення;

–оволодіти знаннями щодо сучасного стану ринку перевезень туристів на авіатранспорті, класів перельоту, системи тарифікації та пільг на послуги, технології обслуговування туристів і організації чартерних рейсів;

–набути професійні знання та навички щодо технології організації

туристських подорожей; страхування в туризмі; оформлення різних видів туристських документів; вивчення прав і обов'язків туристів, умов виконання претензійної роботи в туризмі; параметрів створення турпродукту підприємства, форм активізації туристів, умов бронювання туристського обслуговування; організації обліку і контролю надання послуг, оформлення туристської звітності; визначення та забезпечення безпеки туристських подорожей;

–отримати знання і вміння щодо принципів формування програм перебування туристів, включення різновидів програмних заходів відповідно до мети подорожі, запитів споживачів, сезонності, атрактивності маршруту, тощо;

–оволодіти навичками організації обслуговування клієнтів туристичного підприємства, методами обслуговування, професійними стандартами якісного обслуговування; організації туристського обслуговування (контроль, облік, розрахунки); організації різних видів подорожей, концепції обслуговування, різних типів туристів;

–набути теоретичні знання та практичні навички щодо організації анімаційної діяльності та надання екскурсійних послуг, тощо.

Предметом вивчення дисципліни є загальні закономірності, принципи формування, функціонування та розвитку системи управління організацією туризму.

Системний підхід до викладання курсу «Організація туризму» уможливить формування належних знань та вмінь:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

– технологію та організацію туристських подорожей;

– страхування в туризмі;

– оформлення різних видів туристських документів;

– визначення прав і обов'язків туристів, умов виконання претензійної роботи в туризмі;

– параметри створення турпродукту підприємства, форм активізації туристів, умов бронювання туристського обслуговування;

– організацію обліку і контролю надання послуг, оформлення туристської звітності;

–визначення та забезпечення безпеки туристських подорожей;

–теоретичні аспекти організації анімаційної діяльності;

–методику підготовки екскурсії та техніку її проведення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти:**

– застосовувати правила та моделі формування програм туристського обслуговування;

– застосовувати нові форми та методи обслуговування в туризмі;

– розробляти та обслуговувати правила та порядок оформлення туристських документів, виконання всіх видів туристських формальностей.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація» та освітньою програмою «Туризм і рекреація»:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.

ФК03.Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ФК05. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

ФК06. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

ФК08. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб’єкта туристичної індустрії та її підсистем.

ФК09.Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

ФК16.Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб’єктом туристичного бізнесу.

ФК17.Здатність забезпечувати функціонування і розвиток підприємств туристично-рекреаційної сфери з урахуванням потреб регіонального ринку послуг.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація»:

РН03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

РН04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

РН05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

РН07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ТУРИЗМОЗНАВСТВА

Змістовний модуль 1. Основи туризмознавства

Тема 1. Функції туризму, умови та фактори його розвитку (ЗК02, ЗК03, ЗК09, ФК03, ФК05, РН03, РН04, РН05)

Туризм як сфера господарської діяльності. Значення сфери послуг та її складової частини – туризму в структурі народного господарства. Роль та місце туризму в сучасному суспільстві. Соціально-економічні проблеми розвитку туризму в суспільстві. Туристична економіка.

Основні поняття та визначення в туризмі: туризм, ринок туристичних послуг, туристична індустрія. Суб'єкти та об'єкти ринку туристичних послуг. Поняття туристичної послуги, її соціально-економічна характеристика. Туристичні ресурси: природні, історико-культурні та інфраструктурні.

Функції туризму в суспільстві: оздоровча (рекреаційна), виховна, політична, економічна, екологічна, соціальна та інші.

Умови розвитку туризму: природно-географічні, історико-політичні, соціально-економічні, демографічні. Зовнішні та внутрішні умови та фактори розвитку туризму. Фактори залучення (що спонукають до подорожі) та фактори розподілу і диференціації попиту (що впливають на вибір місця подорожі).

Туристичний продукт та його складові. Специфічні особливості туристичного продукту як товару.

Тема 2. Організація ринку туристичних послуг (ЗК02, ЗК03, ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, РН03, РН04, РН05)

Соціально-економічне значення сфери послуг. Міжнародна система послуг. Способи постачання послуг. Специфіка виробництва і постачання послуг.

Сегментація ринку туристичних послуг. Види туристичних послуг та їх функціональна класифікація. Організація послуг комунікацій, організація послуг розміщення, організація послуг харчування, організація рекреаційних послуг. Просторова структура триступеневої організації послуг.

Споживачі й виробники туристичних послуг. Туристичне посередництво. Туристичний консорціум та корпорація.

Мотивація та потреби споживачів (туристів). Попит на туристичні послуги та специфіка його формування. Мотивація подорожей. Попит на міжнародному туристичному ринку. Споживчі вимоги до якості турпослуг.

Тема 3. Класифікації в туризмі (ЗК02, ФК03, ФК05, ФК06, ФК17, РН03, РН04, РН05)

Класифікація туризму за різними класифікаційними ознаками: за

напрямом туристичних потоків, за метою подорожі, за способом організації, за фінансуванням, за способом пересування, за формою організації подорожі, за класом обслуговування, за демографічним та соціальним складом учасників подорожі.

Класифікація туризму за формами групові та індивідуальні подорожі.

Класифікація маршрутів та турів за територіальною ознакою, за вибором засобів пересування, за сезонністю, за тривалістю, за змістом програм, за складом учасників подорожі, за формою організації подорожі, за побудовою траси маршруту.

Класифікація туристичного обслуговування.

Класифікація туристичних підприємств. Види підприємств туроператорів та турагентів.

Види туристів та ознаки їх класифікації.

Тема 4. Міжнародні, регіональні та національні показники розвитку туризму (ЗК02, ЗК03, ЗК09, ФК03, ФК05, РН03, РН04, РН05)

Статистика туризму: методологія розрахунків та показник розвитку міжнародного туризму. Основні показники, які включені в статистику туризму.

Проблеми обліку туристичних витрат та розрахунок мульти-плікативного ефекту туризму.

Поняття туристичних потоків. Методичні підходи до визначення туристичних потоків. В'їзні та виїзні туристичні потоки. Туристичне сальдо країни. Інші показники, які включені в статистику туризму.

Змістовний модуль 2. Формування туристичної політики України

Тема 5. Історичні передумови виникнення та розвитку туристичної системи України (ЗК02, ЗК03, ЗК09, ФК03, ФК05, ФК06, РН03, РН04, РН05)

Питання періодизації історії світового туризму та історичні передумови його виникнення. Подорожі в Стародавньому світі та Середньовічній Європі. Соціально-економічні передумови сучасного етапу розвитку туризму. Перші організовані туристичні подорожі в світі. Історія виникнення туристично-екскурсійної справи.

Початок туристичної справи в Росії та в Україні. Розвиток туризму в СРСР у 20-60-ті роки XX сторіччя. Загальна характеристика стану туристичної індустрії СРСР у 70-80-ті роки: БММТ «Супутник», ВАТ «Інтурист» та Всесоюзної центральної Ради по туризму та екскурсіям.

Характеристика розвитку туризму в світі на сучасному етапі. Транснаціоналізація готельно-туристичного бізнесу.

Міжнародні туристичні організації та їх роль в проведенні світової (регіональної) туристичної політики. Показники стану та перспективи

розвитку туризму в світі, їх динаміка. Міжнародне співробітництво в галузі туризму.

Тема 6. Світова туристична політика та роль Світової організації туризму (UN Tourism) у її формуванні (ЗК02, ЗК03, ЗК09, ФК03, ФК05, ФК17, РН03, РН04)

Туристична політика: визначення та класифікація.

Світова туристична політика та роль міжнародних організацій в її формуванні, регулюванні.

Всесвітня туристична організація (UN Tourism): структура, роль та значення у формуванні міжнародних туристичних обмінів. Комітети та комісії UN Tourism: їх функції, завдання.

Туристичні прибуття та їх структура. Формування туристичного балансу країни. Країни активного та пасивного туризму.

Формування міжнародних контрактів та міжнаціональної туристичної політики. Міжнародні організації: загальні, спеціальні, регіональні та інші.

Інтеграційні та глобалізаційні процеси в туризмі. Міжнародна інтеграція в туризмі. Формування та роль транснаціональних корпорацій у сфері туризму.

Тема 7. Державне регулювання туристичної діяльності (ЗК02, ЗК03, ЗК09, ФК03, ФК05, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05)

Організаційно-правовий механізм регулювання туристичної діяльності. Туристичне законодавство. Закон України «Про туризм»: аналіз змісту розділів.

Соціальний механізм регулювання. Соціальне значення туризму. Соціальні пільги та туризм. Досвід міжнародних країн у формуванні туристичних пакетів та програм для різних соціальних груп.

Економічний механізм регулювання. Економічне значення туризму та його внесок в державний, місцевий бюджет. Податкові державні та місцеві пільги щодо розбудови туристичної інфраструктури.

Екологічний механізм регулювання. Екологічний туризм та геологістика природних ресурсів країни.

Транскордонне співробітництво та стимулювання міжнародних обмінів в прикордонних зонах (коридорах).

Тема 8. Порядок ліцензування туристичної діяльності та сертифікація туристичних послуг (ЗК02, ЗК09, ФК03, ФК05, ФК16, РН03, РН04, РН05, РН07)

Ліцензування в туризмі. Види туристичної діяльності, що підлягають ліцензуванню. Ліцензійні умови та правила їх виконання. Вимоги до

матеріально-технічної бази, кадрового складу та інші умови забезпечення ліцензійних умов.

Сертифікація та стандартизація сфери складових індустрії туризму (за видами туристичних підприємств. За складовими туристичної сфери).

Порядок надання туристичних послуг. Регіональні та місцеві правила та інструкції.

Порядок проведення екскурсійної діяльності. Порядок надання дозволів на туристичний супровід. Кваліфікаційні вимоги до екскурсоводів.

Ліцензування та сертифікація транспортних перевезень. Правила ліцензування автотранспортних перевезень, сертифікації маршрутів.

Сертифікація закладів готельного господарства та ресторанного бізнесу. Державні стандарти та правила сертифікації засобів готельного господарства.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ

Змістовний модуль 3. Умови та принципи діяльності туристичних підприємств на ринку України

Тема 1. Умови створення та функціонування туристичного підприємства (ЗК02, ЗК09, ФК03, ФК05, РН03, РН04, РН05)

Законодавчі та нормативні умови провадження господарської діяльності з організації іноземного, внутрішнього, зарубіжного туризму, екскурсійної діяльності.

Етапи створення туристичного підприємства та запровадження підприємницької діяльності з надання туристичних послуг.

Особливості функціонування туристичних підприємств в Україні різних форм власності та організаційно-правових форм господарювання. Основні умови започаткування та роботи туристичної фірми.

Туроперайтинг. Агентський бізнес та формування агентської мережі. Агентський бізнес в туризмі. Види та форми агентської роботи.

Організація агентського бізнесу з продажу квитків на авіа-, залізничні та автотранспортні перевезення.

Тема 2. Реєстрація фізичної особи-підприємця (турагентства) (ЗК02, ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК16, РН03, РН04, РН05)

Господарський кодекс України. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань». Перелік документів для реєстрації ФОП. Особливості електронної реєстрації. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

Спрощена система оподаткування.

Припинення діяльності ФОП.

Тема 3. Реєстрація юридичної особи (туроператора/турагентства) (ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК16, ФК17, РН05)

Перелік документів для проведення державної реєстрації юридичної особи. Реєстраційна картка. Рішення засновників або уповноваженого ними органу про створення юридичної особи. Статут.

Облік в органах статистики, державної фіскальної служби, Пенсійного фонду України.

Спрощена та загальна системи оподаткування.

Банкрутство. Санація. Припинення діяльності юридичної особи.

Тема 4. Обґрунтування організаційної структури управління туристського підприємства (ЗК02, ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК16, РН03, ФК16, ФК17)

Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні.

Сутність організаційної структури управління та їх роль в досягненні мети. Елементи структури. Види організаційних структур управління. Лінійні та функціональні організаційні структури управління. Комбіновані організаційні структури управління. Принципи побудови організаційних структур управління. Фактори, які впливають на формування організаційної структури.

Організаційна структура управління туроператора, турагента та екскурсійного бюро.

Тема 5. Вимоги до офісу й персоналу туристського підприємства (ЗК02, ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК05, ФК08, ФК16, РН03, РН04, РН05)

Обладнання, оформлення та вимоги до наявності інформації усередині офісу турфірми.

Кваліфікаційні вимоги до кадрового складу працівників туроператора і турагента. Організація роботи front-, back офісів та call – центру туроператорів.

Змістовний модуль 4. Технологія створення туристичного продукту та формування його асортименту

Тема 6. Сутність та класифікація турів (ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Сутність та складові туристичного продукту. Сутність поняття «тур», «турпакет». Додаткові туристично-екскурсійні послуги. Специфічні та неспецифічні туристичні товари.

Класифікація турів. Пекидж-тур. Інклюзив-тур.

Виробництво, просування, реалізація туристичних продуктів.

Вибір географії подорожей туристичним підприємством (фірмою). Характеристика асортименту послуг туристичної фірми. Планування туристичних подорожей. Технологічний процес підготовки, реалізації та проведення туру.

Активізація туристів та засоби залучення туристів. Культура обслуговування та основні правила прийому клієнтів.

Організація туристичного обслуговування різних типів споживачів. Особливості формування психологічного комфорту при здійсненні групових подорожей. Завдання та обов'язки керівника туристичної групи.

Тема 7. Методика розробки туру (ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК09, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Етапи розробка туру: вибір пунктів маршруту, ієрархізація цих пунктів, вибір пунктів початку та закінчення маршруту, розробка схеми маршруту та його оптимізація. Розробка схеми маршруту та його програмне забезпечення. Пошук партнерів та укладених з ними угод. Розрахунок вартості туру.

Лінійний, кільцевий, радіальний схеми маршруту. Оптимізація маршруту. Розробка програми туру. Екскурсійна програма. Клас обслуговування.

Тема 8. Організаційно-технічні заходи із забезпечення туру (ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК09, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Клас обслуговування: VIP, люкс-апартамент, люкс, перший клас, туристичний клас, шкільний, кемпінг. Відповідність складових туру туристичному класу.

Основні види туристичних документів. Види договорів в туризмі та порядок їх оформлення. Договір на туристичне обслуговування.

Ваучер як основний туристичний документ. Правила оформлення туристичних ваучерів. Порядок заповнення та використання бланку туристичного ваучеру.

Інформаційні, облікові, розрахункові та звітні туристичні документи.

Оформлення документів туристичної групи (групи на виїзд за кордон, групи, що подорожує в межах України, дитячої туристичної групи).

Порядок і послідовність оформлення документів індивідуальних туристів.

Тема 9. Види та порядок розробки договорів у туризмі (ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Види договорів, що укладаються між туроператорами і турагентами: договір доручення; договір комісії; агентський договір; договір франчайзингу; договір про партнерство. Основні розділи договорів між туроператорами та турагентами. Розподіл відповідальності туроператорів і турагентів. Прямий продаж окремих послуг в туризмі.

Договірні відносини між турпідприємством та підприємствами з розміщення туристів: договір про тверду закупівлю місць з повною оплатою; договір про квоту місць з гарантією заповнення 30-80%; договір про квоту місць без гарантії заповнення; договір про поточне бронювання. Особливості оформлення заявок на бронювання, підтвердження замовлених готельних послуг, анулювання бронювання тощо. Відповідальність сторін.

Особливості укладання та зміст договорів на організацію додаткового харчування за межами засобів розміщення (між туроператорами та підприємствами ресторанного господарства).

Договір на оренду транспортного засобу з екіпажем. Основні відомості, які повинні бути відображені в контракт-договорі чартеру.

Тема 10. Розрахунок вартості туру (ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Кон'юнктура ринку туристичних послуг. Маркетингова політика. Збутова політика. Цінова політика туристичного підприємства. Життєвий цикл турпродукту.

Маркетинговий та витратний підхід до ціноутворення.

Собівартість. Прямі та накладні витрати. Розподіл накладних витрат.

Прибуток. Прибутковість. Норма прибутку.

Бонусні та комісійні програми туроператорів. Турфірми-консолідатори Поняття «комісійної винагороди». Загальні тенденції визначення та нарахування комісійної винагороди залежно від типу туроператору. Поняття «ціни нетто» та «ціни брутто». Бонусні програми туроператорів.

Схема роботи турфірм-консолідаторів.

Тема 11. Схеми доставки турпродукту до споживача (ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Схема каналу розподілу турпродукту. Рівень каналу. Звичайні, вертикальні та горизонтальні канали розподілу.

Корпоративна вертикальна схема. Франчайзинг.

Реклама: сутність та види. Стимулювання збуту. Зв'язки з громадськістю. Інтернет-сайт. Використання соціальних мереж для просування турів.

Інноваційні збутові технології.

Змістовний модуль 5. Технологія організації та умови здійснення туристичних подорожей

Тема 12. Організація транспортного обслуговування туристів (ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Загальні принципи організації транспортного обслуговування туристів. Система транспортного забезпечення в туризмі та класифікація транспортних засобів. Ознаки класифікації видів та форм транспортних перевезень. Види

транспортних подорожей та їх характеристика.

Перелік нормативно-законодавчих актів, що регулюють міжнародні транспортні перевезення. Перевізні документи та правила їх оформлення.

Основні вимоги щодо поведінки пасажирів (туристів) при транспортуванні різними видами транспортних засобів.

Особливості розробки транспортних маршрутів.

Сучасний стан ринку авіаперевезень. Нормативно-законодавчі основи міжнародних та внутрішніх перевезень на авіатранспорті. Умови організування чартерних перевезень. Авіа-чартер. Класи авіаперельотів. Система тарифів та пільг на авіатранспорті. Особливості перевезення багажу туристів.

Стан розвитку залізничних сполучень. Нормативно-законодавча основа міжнародних та внутрішніх перевезень на залізничному транспорті. Технологія перевезення та обслуговування туристів на залізничному транспорті. Організація спеціальних залізничних турів.

Особливості обслуговування водним транспортом та формування круїзних територій. Особливості лінійних та каботажних маршрутів.

Типи та класи суден. Характеристика основних круїзних територій світу. Ресурсний потенціал України щодо організації круїзних подорожей. Ринок туристських послуг морських (річкових) круїзів України. Організація круїзних туристських маршрутів та їх специфіка.

Види автотранспортних перевезень. Розробка туристського автотранспортного маршруту. Визначення економічної ефективності рейсів та складання графіків руху. Диспетчерське регулювання автотранспортних пасажирських перевезень. Розрахунок вартості проїзду.

Тема 13. Паспортно-візові та інші туристичні формальності (ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Види туристських формальностей та умови їх виконання. Поняття та основні види туристських формальностей.

Міжнародні форуми та конгреси з питань туристських формальностей.

Світова та національна нормативно-законодавча база виконання туристських формальностей. Перелік основних нормативних документів, які забезпечують спрощення туристських формальностей та встановлення візового режиму в ряді країн світу.

Паспорти та їх види. Правила оформлення паспортів громадянам України для виїзду за кордон.

Класифікація віз та встановлення візового (безвізового) режиму в'їзду до країни. Правила в'їзду-виїзду та транзитного проїзду через територію України та іноземних держав. Оформлення в'їзних віз. Шенгенська угода та шенгенська віза: правила оформлення документів туристів. Ступені захисту марки візи від підробки. Основні реквізити туристських віз.

Правила акредитації турфірми в консульській установі посольства

іноземної країни.

Правила та порядок оформлення української візи іноземним громадянам. Міжнародна туристська візова політика України. Туристська віза та правила її оформлення в посольствах різних держав.

Митні, валютні та медико-санітарні туристські формальності.

Тема 14. Страхування в туризмі (ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Види страхування в туризмі. Обов'язкові види страхування.

Правила і порядок страхування туристів та їх майна та порядок виплати страхових сум. Порядок відшкодування страхових сум на медичне лікування. Дії застрахованого в разі настання страхового випадку.

Порядок надання медичної допомоги іноземним туристам на території України. Порядок надання медичної допомоги українським туристам на території іноземних держав. Вимоги щодо приготування їжі та споживання питної води в закордонних країнах. Місцеві туристські формальності та збори.

Тема 15. Претензійна робота в туризмі (ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Основні права та обов'язки туристів. Порядок відшкодування втрат в разі невиконання або неякісного виконання туристського обслуговування. «Договірна» та «не договірна» шкода. Порядок компенсації втрат.

Використання Франкфуртської таблиці для розрахунку суми відшкодування моральної та матеріальної шкоди заподіяної туристам з вини туроператора. Досвід інших країн щодо компенсації фізичної, матеріальної та (чи) моральної шкоди.

Тема 16. Безпека туристичних подорожей

Нормативно-правові акти щодо забезпечення безпеки туристських подорожей. «Фактори ризику» в туризмі та основні заходи щодо нівелювання їх наслідків.

Правила та норми, що регулюють питання безпеки туристських подорожей в Україні. Перелік нормативно-правових актів, що забезпечують безпеку туристських подорожей (міжнародних і українських).

Правила поведінки на транспорті. Основні умови забезпечення безпеки на транспорті.

Правила поведінки туристів в разі виникнення травмонебезпеки, шкідливого впливу довкілля, пожежонебезпеки, випромінювання, підвищеної запиленості і загазованості повітря, впливу хімічних факторів тощо.

Правила поведінки туристів в разі специфічних факторів ризику (природні та техногенні катастрофи, поганий стан об'єктів матеріально-

технічного забезпечення, недостатня підготовка інструкторського персоналу, недостатня підготовка самих туристів, брак інформації тощо).

Обов'язки туристів щодо дотримання правил поведінки в країні (місці) перебування та формування сприятливого психологічного клімату в групі. Обов'язки рецептивної турфірми щодо надання допомоги в разі настання форс-мажорних обставин. Основні положення міжнародних документів з питань безпеки турподорожей.

Змістовний модуль 6. Організація анімаційної діяльності та екскурсійних послуг

Тема 1. Основи організації анімаційних послуг (ЗК09, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Поняття дозвілля. Місце дозвілля в структурі бюджету часу людини. Ознаки дозвілля. Мета дозвілля. Характеристика процесу розваг. Фактори, що впливають на вибір розваг.

Класифікація підприємств індустрії дозвілля та розваг: вітчизняний та закордонний досвід.

Передумови виникнення анімації в туризмі. Типологія анімації в туризмі: туристична анімація, рекреаційна анімація.

Функції туристичної анімації: адаптаційна, стабілізуюча, оздоровча, інформаційна, удосконалюючи, рекламна.

Модель фахівця туранімації. Закордонний досвід підготовки фахівців з анімаційної діяльності. Вимоги до аніматорів.

Тема 2. Організація анімаційних послуг в готелях і туристичних комплексах (ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Характеристика підрозділів, що надають анімаційні послуги. Фактори, що впливають на кількість та склад закладів дозвілля в готелях і туристичних комплексах. Склад анімаційної команди готелів та туристичних комплексів.

Класифікація туристів. Психодіагностика туристів. Особливості роботи з туристами різних категорій. Форми роботи з різними віковими групами відпочиваючих. Класифікація туристів за ставленням до проведення дозвілля. Національні особливості туристів та врахування їх при складанні анімаційних програм. Анімаційні програми для сімейного дозвілля.

Матеріальна база анімації: перший, другий, третій рівні. Готельні анімаційні послуги та програми. Вимоги до побудови анімаційних програм. Напрями і програми туристичної анімації. Етапи формування анімаційних програм. Сценарій анімаційної програми: поняття, різновиди. Монтажний лист. Сценарний план. Сюжетний хід. Композиційна побудова анімаційної програми. Мізансцена анімаційної програми.

Тема 3. Організація ігрової та спортивної анімації (ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК06, ФК08, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Гра як складне соціокультурне явище. Мотивація гри. Позитивний вплив гри на людину.

Форми ігрової діяльності в туристичній анімації: спортивні, ділові ігри, рухливі, настільні, інтелектуальні, азартні, рольові ігри. Ігри за принципом віку учасників: дитячі, юнацькі, молодіжні, для осіб середнього віку, для осіб третього віку, універсальні. Сімейні ігри. Ігри за кількістю учасників: масові, групові, індивідуальні, парні, командні ігри. Конкурсні, рольові, активізуючи ігри.

Ігрова програма. Критерії оцінки якісного складу ігрової аудиторії. Оцінка ігрового майданчику ігрової анімації. Особливості підготовки аудиторії до участі в ігровій анімації. Врахування кліматичних умов, пори року при складанні ігрових анімаційних програм.

Методика проведення рухливих ігор: рухливі ігри на спортивних майданчиках, рухливі ігри в басейні. Аеробіка: оздоровча, спортивна аеробіка. Побудова програм рухливих ігор.

Тема 4. Музична та танцювальна анімація (ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК06, ФК08, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Поняття та особливості емоційного впливу музики. Аудиторія музичних анімаційних заходів. Диференційований підхід при розробці музичних анімаційних програм.

Історія зародження музичної анімації. Форми музичної анімації: концерт, музичний фестиваль, музичні конкурси, караоке, салонні музичні заходи.

Класифікація музичних фестивалів: за віковим цензом, за жанром музики, за рівнем професійності виконавців. Різновиди музичних конкурсів: професійні, аматорські, музично-ігрові конкурси. Особливості розробки музичних анімаційних програм в різних закладах розміщення туристів.

Етапи становлення танцювальної культури. Форми сучасної танцювальної анімації: бал, танці під живу музику, дисконтека. Особливості бальної культури. Танці під живу музику як найбільш розповсюджена форма дозвілля туристів. Особливості анімаційної дискотеки.

Оцінка матеріально-технічної бази танцювальних заходів. Акустична характеристика танцювального майданчика. Різновиди акустики: жорстка, м’яка, оптимальна. Врахування гучності при складанні танцювальних програм.

Тема 5. Екскурсія: сутність та класифікація (ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК06, ФК08, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Основні показники екскурсії: відповідно до Ліцензійних умов, Закону «Про туризм».

Ознаки екскурсії, їх характеристика: активність, логічна послідовність, випереджувальна роль показу.

Екскурсійний процес, його складові. Завдання екскурсійного процесу. Вимоги до екскурсії. Мета, завдання та форми проведення екскурсії.

Функції екскурсії: інформація, культурний відпочинок, розширення кругозору, формування інтересів. Екскурсія як форма туристської послуги.

Екскурсійний метод. Вимоги екскурсійного методу. Екскурсійний аналіз. Групи екскурсійного аналізу. Види аналізу.

Показ, розповідь, рух – основні елементи екскурсії.

Тематика екскурсій. Вимоги до тематики.

Сучасна класифікація екскурсій. Класифікація екскурсій залежно від змісту, тематики, складу учасників, місця проведення, способу пересування, форми проведення, тривалості.

Тема 6. Методика підготовки екскурсії (ЗК02, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК06, ФК08, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії. Творча група, її склад. Колективний характер роботи. Розподіл і виконання обов'язків членів групи. Термін підготовки екскурсії.

Основні етапи підготовки екскурсії: визначення цілі, вибір теми, підбір та вивчення літературних джерел; робота зі змістом екскурсії; знайомство з експозиціями і фондами музеїв; підбір та вивчення екскурсійних об'єктів; складання та інспектування маршрутів; підготовка контрольного тексту екскурсії; мова екскурсовода; комплектування «портфеля екскурсовода»; вибір методичних засобів; складання методичних розробок; висновок методиста про текст і методичну розробку; прийом екскурсії; затвердження екскурсії. Порядок складання технологічної карти екскурсії.

Індивідуальний текст екскурсії, його особливості. Структура тексту.

Тема 7. Методика та техніка проведення екскурсії (ЗК02, ЗК12, ЗК14, ФК03, ФК05, ФК06, ФК08, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Призначення методики проведення екскурсії. Загальна й часткова методика. Характеристика методичних способів: асоціації щодо порядку часу, асоціації щодо єдності місця, словесні методи (усна розповідь, бесіда, пояснення, переказ змісту, цитування тощо). Наочні методи: демонстрація в натурі та в зображенні, спостереження, тощо.

Практичні методи: огляд об'єкта, спостереження згідно із завданням екскурсовода.

Метод вправ: вироблення навичок та умінь екскурсантів.

Вимоги екскурсійної методики: методичні способи показу, розповіді, рух в екскурсії, використання «портфеля екскурсовода», техніка проведення екскурсії та контакт екскурсовода з групою.

Особливі методичні прийоми.

Прийоми демонстрації наочних матеріалів.
Техніка проведення екскурсії. Вимоги до техніки проведення екскурсії.

Тема 8. Професійна майстерність екскурсовода (ЗК14, ФК03, ФК05, ФК06, ФК08, ФК09, ФК16, ФК17, РН03, РН04, РН05, РН07)

Поняття «професійна майстерність екскурсовода». Складові «професійної майстерності екскурсовода». Вимоги до екскурсовода. Особистість екскурсовода. Права та обов'язки, навички та уміння екскурсовода, їх формування.

Шляхи підвищення професійної майстерності екскурсовода. Культура та техніка мови екскурсовода, їх складові. Невербальні засоби мовлення.

Психологічні завдання екскурсовода: формування та підтримка інтересу до екскурсії, організація уваги на екскурсії.

Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістовні модулі	Кількість годин			
	Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
2	3	4	5	6
МОДУЛЬ 1. Основи туризмознавства				
Змістовний модуль 1. Основи туризмознавства				
Тема 1. Функції туризму, умови та фактори його розвитку	12	4	4	4
Тема 2. Організація ринку туристичних послуг	9	4	3	2
Тема 3. Класифікації в туризмі	14	4	6	4
Тема 4. Міжнародні, регіональні та національні показники розвитку сфери туризму	11	4	3	4
Модульний контроль 1	2		2	
Разом за змістовний модуль 1	48	16	18	14
Змістовний модуль 2 Формування туристичної політики				
Тема 5. Історичні передумови виникнення та розвитку туристичної системи світу і України	13	4	5	4
Тема 6. Світова туристична політика та роль Світової організації туризму в її формуванні	13	4	5	4
Тема 7. Державне регулювання туристською діяльністю в Україні	11	3	6	2
Тема 8. Стандартизація, сертифікація в туризмі	13	3	6	4
Модульний контроль 2	2		2	
Разом змістовний модуль 2	52	14	24	14
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1	***100***	***30***	***42***	***28***
МОДУЛЬ 2. Організація туризму				

Змістовні модулі	Кількість годин			
	Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Змістовний модуль 1 Умови та принципи діяльності туристичних підприємств на ринку України				
Тема 1. Умови створення та функціонування туристичного підприємства	8	2	2	4
Тема 2. Реєстрація фізичної особи-підприємця (турагентства)	8	2	2	4
Тема 3. Реєстрація юридичної особи (туроператора/турагентства)	8	2	2	4
Тема 4. Обґрунтування організаційної структури управління туристського підприємства	9	2	1	6
Тема 5. Вимоги до офісу й персоналу туристського підприємства	9	2	1	6
Модульний контроль 1	2		2	
Разом змістовний модуль 1	44	10	10	24
Змістовний модуль 2 Технологія створення туристичного продукту та формування його асортименту				
Тема 6. Сутність та класифікація турів	8	2	2	4
Тема 7. Методика розробки туру	10	2	4	4
Тема 8. Організаційно-технічні заходи із забезпечення туру	8	2	2	4
Тема 9. Види та порядок розробки договорів у туризмі	8	2		6
Тема 10. Розрахунок вартості туру	8	2	2	4
Тема 11. Схеми доставки турпродукту до споживача	6	2	2	2
Модульний контроль 2	2		2	
Разом змістовний модуль 2	50	12	14	24
Змістовний модуль 3. Технологія організації та умови здійснення туристичних подорожей				
Тема 12. Організація транспортного обслуговування туристів	6	2		4
Тема 13. Туристичні формальності	7	1	2	4
Тема 14. Страхування у туризмі	7	1	2	4
Тема 15. Претензійна робота в туризмі	7	1	2	4
Тема 16. Безпека туристичних подорожей	7	1	2	4
Модульний контроль 3	2		2	
Разом змістовний модуль 3	36	6	10	20
Змістовний модуль 4. Організація анімаційної діяльності та екскурсійних послуг				
Тема 1. Основи організації анімаційних послуг	9	3	2	4
Тема 2. Організація анімаційних послуг в готелях і туристичних комплексах	9	3	2	4
Тема 3. Організація ігрової та спортивної анімації	9	3	2	4
Тема 4. Музична та танцювальна анімація	8	2	2	4

Змістовні модулі	Кількість годин			
	Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Тема 5. Екскурсія: сутність та класифікація	9	3	2	4
Тема 6. Методика підготовки екскурсії	9	3	2	4
Тема 7. Методика та техніка проведення екскурсії	11	3	4	4
Тема 8. Професійна майстерність екскурсовода	8	2	4	2
Модульний контроль 4	2		2	
Разом змістовний модуль 4	*70*	*22*	*20*	*28*
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 2	***200***	***50***	***54***	***96***
РАЗОМ	***300***	***80***	***96***	***124***

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. Основи туризмознавства		
Змістовний модуль 1 Основи туризмознавства		
1.	Функції туризму, умови та фактори його розвитку	4
2.	Організація ринку туристичних послуг	3
3.	Класифікації в туризмі	6
4.	Міжнародні, регіональні та національні показники розвитку сфери туризму	3
5.	Модульний контроль 1	2
Змістовний модуль 2 Формування туристичної політики України		
6.	Історичні передумови виникнення та розвитку туристичної системи світу і України	5
7.	Світова туристична політика та роль Світової організації туризму в її формуванні	5
8.	Державне регулювання туристською діяльністю в Україні	6
9.	Стандартизація, сертифікація в туризмі	6
10.	Модульний контроль 2	2
11.	***Всього за модуль 1***	***42***
МОДУЛЬ 2. Організація туристичних подорожей		
Змістовний модуль 1 Умови та принципи діяльності туристичних підприємств на ринку України		
12.	Умови створення та функціонування туристичного підприємства	2
13.	Реєстрація фізичної особи-підприємця (турагентства)	2
14.	Реєстрація юридичної особи (туроператора/турагентства)	2
15.	Обґрунтування організаційної структури управління туристського підприємства	1
16.	Вимоги до офісу й персоналу туристського підприємства	1
17.	Модульний контроль 1	2
Змістовний модуль 2 Технологія створення туристичного продукту та формування його асортименту		
18.	Сутність та класифікація турів	2
19.	Методика розробки туру (вибір маршруту, ієрархізація пунктів маршруту, розробка схеми маршруту, оптимізація маршруту)	4
20.	Організаційно-технічні заходи із забезпечення туру	2
21.	Види та порядок розробки договорів у туризмі	
22.	Розрахунок вартості туру	2
23.	Схеми доставки турпродукту до споживача	2
24.	Модульний контроль 2	2
Змістовний модуль 3 Технологія організації та умови здійснення туристичних подорожей		
25.	Організація транспортного обслуговування туристів	
26.	Туристичні формальності	2
27.	Страхування у туризмі	2
28.	Претензійна робота в туризмі	2
29.	Безпека туристичних подорожей	2

30.	Модульний контроль 3	2
Змістовний модуль 4. Організація анімаційної діяльності та екскурсійних послуг		
31.	Основи організації анімаційних послуг	2
32.	Організація анімаційних послуг в готелях і туристичних комплексах	2
33.	Організація ігрової та спортивної анімації	2
34.	Музична та танцювальна анімація	2
35.	Екскурсія: сутність та класифікація	2
36.	Методика підготовки екскурсії	2
37.	Методика та техніка проведення екскурсії	4
38.	Професійна майстерність екскурсовода	4
39.	Модульний контроль 4	2
40.	***Всього за модуль 2***	***54***
РАЗОМ		**96**

6. Завдання для самостійної роботи

В рамках вивчення тем: 6. Світова туристична політика та роль Світової організації туризму (UN Tourism) у її формуванні та 7. Державне регулювання туристичної діяльності здобувачі вищої освіти виконують розрахунково-графічну роботи (РГР).

Тема розрахунково-графічної роботи (самостійної роботи) **«Міжнародна і національна нормативно-правова база туристської діяльності. Міжнародні туристські організації»**

Мета роботи: ознайомлення з основами туристської нормативно-правової бази UN TOURISM і України і вивчення ролі міжнародних організацій в організації туризму.

Метод дослідження: порівняльний аналіз.

1. Вимоги до оформлення розрахунково-графічної роботи

Рекомендований обсяг роботи становить не менше 15 друкованих сторінок формату А4.

Текст РГР розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів полів:

- з лівого боку – 20 мм;
- з правого боку – 15 мм;
- зверху – 20 мм;
- знизу – 20 мм.

Текст розташовується через 1,5 міжрядковий інтервал. Комп'ютерний набір – 14-й кегль, шрифт – Times New Roman. Абзацний відступ повинен бути однаковим протягом усього тексту роботи і дорівнювати 10 мм.

Структурні елементи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Заголовки розділів і підрозділів починаються з абзацного відступу і друкуються маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути два рядка.

Всі сторінки роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах всієї роботи і позначаються арабськими цифрами без крапки в кінці. Номери сторінок (починаючої з другої) ставлять у правому верхньому кутку арабськими цифрами. Не допускається заключати номери сторінок в лапках та інші знаки.

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми) слід розміщувати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання в роботі. Ілюстрації треба нумерувати в межах розділу – номер складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою. Наприклад, Рис. 2.3 Аналіз динаміки туристичних потоків України – третій рисунок другого розділу.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті роботи. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над нею і друкують симетрично тексту. Назву не підкреслюють. По центру розміщують напис Таблиця із зазначенням її номера, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка. У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться, наприклад, «Продовження табл. 1.2» у правому куті.

Робота за бажанням студента може бути доповнена вирізками із журналів, газет, фотографіями, рисунками. Текст роботи треба скріпляти, або прошити.

Вимоги до змісту розрахунково-графічної роботи

Здобувач вищої освіти вивчає 5 нормативно – правових документів, що регулюють туристську діяльність на міжнародному рівні. Чотири документи є обов'язковими для вивчення усіма здобувачами вищої освти групи. До них відносять:

1. Закон України «Про туризм» (з урахуванням всіх змін);
2. Манільська декларація зі світового туризму. Прийнята Всесвітньою конференцією з туризму. Маніла (Філіпіни), 27.09- 10.10.1980 р.;
3. Гаагська декларація з туризму. Прийнята Міжпарламентською конференцією з туризму. Гаага (Нідерланди), 10-14.04.1989 р.;
4. Глобальний кодекс етики туризму. Прийнятий XIII сесією Генеральної асамблеї ВТО. Сантьяго (Чілі), 01.10.1999 р.

Вибір п'ятого документу здійснюється відповідно до отриманого варіанту.

Крім того, студенту необхідно зробити порівняльний аналіз визначення одного з термінів або понять у документах, які опрацьовуються у роботі. Термін або поняття обирають також відповідно до отриманого варіанту. Документ і термін або поняття обирають за допомогою даних наведених у табл. 1, табл. 2.

У роботі необхідно також навести стислу характеристику двох з міжнародних організацій (табл. 3), відповідно до варіанту завдання.

Робота повинна містити вступ, сім розділів, висновок, список літератури. У вступі необхідно розкрити сутність міжнародного і національного регулювання туристською діяльністю, вказати роль міжнародних організацій і значення інструментів, що використовують у міжнародній діяльності стосовно туризму.

Перші п'ять розділів роботи повинні бути призначені розгляду змісту документів. У кожному з цих розділів необхідно вказати історичну довідку про виникнення і прийняття документу, навести стислу характеристику основних положень кожного документу.

У шостому розділі необхідно виконати порівняльний аналіз визначень обраного терміну або поняття, вказати спільні й відмінні ознаки цих визначень у документах, що розглядають у роботі.

В останньому сьомому розділі роботи наводять характеристику однієї обраної організації, яка працює в сфері регулювання туристської діяльності. У цьому розділі необхідно вказати передумови і дату створення організації, з яких структурних елементів складається організація, як здійснюється керування організацією, які основні завдання вирішує організація.

У закінченні роботи необхідно зробити висновки про дієвість міжнародного і національного регулювання туризму і вказати основні результати, одержані при виконанні роботи.

Таблиця 1

Варіанти документів

№ п/п	Назва документа
1	Документ ”Розвиток туризму”. Прийнятий конференцією ООН з міжнародного туризму і подорожей. Рим (Італія), 21.08 - 5.09.1963 р.
2	Документ Акапулько. Прийнятий Всесвітньою нарадою з туризму. Акапулько (Мексика), 21 -27.08.1982 р.
3	Хартія туризму і Кодекс туриста. Схвалені резолюцією VI сесії Генеральної асамблеї ВТО. Софія (Болгарія), 22.09.1985 р.
4	Балійська декларація з туризму. Прийнята на II міжнародному форумі. о. Балі (Індонезія), 24 - 27.08.1996 р.
5	Монреальська декларація «До гуманного і соціального бачення туризму». Прийнята Генеральною асамблеєю Міжнародного бюро соціального туризму. Монреаль (Канада), 12.09.96 р.
6	Декларація Мале по стійкому розвитку туризму. Прийнята на Азіатсько-тихоокеанській конференції міністрів з туризму і навколишнього середовища. Мале (Мальдіви), 16.02.1997 р.
7	Манільська декларація з соціального впливу туризму. Прийнята на Всесвітній нараді керівників сфери туризму. Маніла (Філіппіни), 22.05.1997 р.
8	Хивінська декларація «Туризм і збереження культурної спадщини». Прийнята ВТО / ЮНЕСКО. Хива (Узбекистан), 21.04.1999 р.
9	Осакська декларація тисячоліття. Схвалена Конференцією лідерів туризму тисячоліття. Осака (Японія), 01.10.2001 р.
10	Сеульська декларація «Світ і туризм». Прийнята XIV Генеральною асамблеєю ВТО. Сеул (Корея), 27.08.2001 р.

Таблиця 2

Варіанти термінів

№ п/п	Термін
1	Туризм
2	Турист
3	Туристська послуга
4	Туристський продукт
5	Туристські ресурси
6	Пріоритетні види і форми туризму
7	Державне регулювання в області туризму
8	Безпека в області туризму

9	Права й обов’язки туриста
10	Права й обов’язки працівників і підприємців туристської індустрії

Таблиця 3

Перелік міжнародних і регіональних організацій

№ п/п	Назва організації
1	Всесвітня федерація асоціацій туристських агентств (FUAAV)
2	Всесвітня асоціація туристських агентств (BATA)
3	Всесвітня Рада з подорожей і туризму (WTTC)
4	Міжнародна асоціація світового туризму (MT)
5	Міжнародний туристський альянс (AIT)
6	Всесвітня асоціація з питань дозвілля і відпочинку
7	Міжнародна асоціація повітряного транспорту (IATA)
8	Міжнародна організація цивільної авіації (ICAO)
9	Міжнародна готельна і ресторанна асоціація (IH&RA)
10	Європейська комісія з туризму
11	Європейська туристська група
12	Асоціація з розвитку і координації європейських туристських обмінів
13	Європейська мережа подорожей (ETN)
14	Асоціація британських туристських агентств (ABTA)
15	Скандинавський туристський союз
16	Туристська асоціація країн Азії і Тихого океану (PATA)
17	Туристська асоціація країн Східної Азії
18	Федерація туристських асоціацій країн – членів АСЕАН
19	Асоціація туристської індустрії Америки (TIAA)
20	Американське товариство туристських агентств (ASTA)
21	Конфедерація туристських організацій Латинської Америки (COTAL)
22	Карибська туристська організація (КТО)
23	Арабський туристський союз (UAT)
24	Арабська федерація асоціацій туристських агентств
25	Пан африканська туристська організація
26	Африканська асоціація подорожей (ATA)
27	Асоціація європейських авіакомпаній
28	Асоціація арабських авіакомпаній
29	Міжнародне бюро соціального туризму (BITS)
30	Міжнародна асоціація ділового туризму (IBTA)
31	Міжнародна асоціація з конгресів і з’їздів (ICCA)
32	Міжнародне бюро з молодіжного туризму і обмінів
33	Міжнародна конфедерація зі студентського туризму
34	Міжнародна асоціація з соціального туризму і відпочинку
35	Латиноамериканська федерація соціального туризму
36	Асоціація спеціалістів з організації корпоративних поїздок
37	Міжнародна федерація журналістів і письменників з питань туризму (FIJET)
38	Всесвітня асоціація з професійної освіти в туризмі
39	Міжнародна асоціація гідів із супроводу
40	Міжнародна асоціація наукових експертів з туризму (AIECT)

Номер варіанту здобувач вищої освіти отримує у лектора і у вказаний термін здає відповідно оформлену роботу на перевірку з метою подальшого

захисту (презентації).

7. Індивідуальне самостійне завдання

Тема: **Деталізація та просування автобусних турів.**

Розрахунково-графічна робота (РГР) проводиться одночасно з вивченням наступних тем практичних занять:

16. Методика розробки туру;
17. Організаційно-технічні заходи із забезпечення туру;
19. Розрахунок вартості туру;
21. Організація транспортного обслуговування туристів;
22. Туристичні формальності.

РГР передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх при вирішенні конкретних ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами та збором інформації за окремим видом комерційного екскурсійно-пізнавального туристського маршруту.

Здобувач вищої освіти виконує РГР індивідуально за варіантами. Варіант роботи обирається здобувачем вищої освіти відповідно номера в списку журналу групи. Розподіл варіантів та завдань наведений у табл. 4.

Рекомендований обсяг роботи становить не менше 25 друкованих сторінок формату А4.

Текст РГР розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів полів:

- з лівого боку – 25 мм;
- з правого боку – 15 мм;
- зверху – 20 мм;
- знизу – 20 мм.

Текст розташовується через 1,5 міжрядковий інтервал. Комп’ютерний набір – 14-й кегль, шрифт – Times New Roman. Абзацний відступ повинен бути однаковим протягом усього тексту роботи і дорівнювати 10 мм.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Всі сторінки роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах всієї роботи і позначаються арабськими цифрами без крапки в кінці. Номери сторінок (починаючої з другої) ставлять у правому верхньому кутку арабськими цифрами. Не допускається заключати номери сторінок в лапках та інші знаки.

Рекомендований зміст:

ВСТУП

1. Характеристика маршруту. Загальна інформація про країни, по яких проходить маршрут
2. Транспортне забезпечення маршруту
3. Організація розміщення туристів

4. Екскурсійне обслуговування. Перелік основних екскурсій, їх опис. Перелік додаткових екскурсій, їх опис і вартість. Перелік вхідних квитків, їх вартість

6. Визначення цільової аудиторії туристів

7. Митно-візові формальності

8. Практичні рекомендації туристам

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ: картографічний матеріал

Таблиця 4

Розподіл варіантів та завдань

№ варіанту	Місткість автобусу, місць	Туристський центр (для характеристики системи міського транспорту)	Митні та візові формальності
1	35	Краків	Польща
2	40	Мюнхен	Угорщина
3	45	Нюрнберг	Чехія
4	50	Цюріх	Швейцарія
5	40	Прага	Чехія
6	45	Флоренція	Чехія
7	50	Відень	Угорщина
8	35	Зальцбург	Німеччина
9	45	Дрезден	Нідерланди
10	50	Дубровник	Угорщина
11	35	Вроцлав	Данія
12	40	Париж	Чехія
13	40	Верона	Італія
14	45	Берн	Чехія
15	50	Берлін	Велика Британія
16	35	Страсбург	Франція
17	35	Париж	Франція
18	40	Мілан	Швейцарія
19	45	Відень	Австрія
20	50	Брюссель	Бельгія
21	45	Спліт	Угорщина
22	50	Верона	Австрія
23	35	Рим	Чехія

24	45	Мюнхен	Німеччина
25	50	Лондон	Велика Британія
26	45	Прага	Чехія
27	35	Рим	Італія
28	40	Будапешт	Угорщина
29	45	Копенгаген	Данія
30	50	Осло	Норвегія

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
РН03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	– Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу,

Результат навчання	Методи навчання
	вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
РН04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
РН05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
РН07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань

Результат навчання	Методи контролю
	– Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Організація туризму» здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

– поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти;

– поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни «Організація туризму». Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі усного опитування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Організація туризму». Підсумковий контроль у формі заліку проводиться у першому та другому семестрах, у формі екзамену – у третьому семестрі вивчення навчальної дисципліни. Процедура складання заліку та екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Семестр 1	
Для здобувача денної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного контролю	40

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Семестр 1	
Для здобувача денної форми навчання	
Підсумкова семестрова оцінка	**100**
Семестр 2	
Для здобувача денної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	**100**
Семестр 3	
Для здобувача денної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	**100**

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Семестр 1		
Виконання завдань під час навчальних занять[1]	40	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань[2]	20	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (**додаткові – заохочувальні бали**)[3]: 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій 3. Інші види робіт (підготовка презентацій, доповідей за узгодженими тематиками)	20	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	**60**	**-**
Семестр 2		
Виконання завдань під час навчальних занять[1]	40	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань[2]	20	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (**додаткові – заохочувальні бали**)[3]:	20	-

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій 3. Інші види робіт (підготовка презентацій, доповідей за узгодженими тематиками)		
Разом за виконання завдань поточного контролю	**60**	**-**
Семестр 3		
Виконання завдань під час навчальних занять[1]	40	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань[2]	20	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (**додаткові – заохочувальні бали**)[3]: 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій 3. Інші види робіт (підготовка презентацій, доповідей за узгодженими тематиками)	20	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	**60**	**-**

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти[1]	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Семестр 1		
Відповіді (виступи) на заняттях	10	-
Участь у дискусії	10	-
Виконання поточних тестових завдань	10	-
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	10	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	**40**	**-**
Семестр 2		
Відповіді (виступи) на заняттях	10	-
Участь у дискусії	10	-

Види робіт здобувача вищої освіти[1]	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання тестових завдань	10	-
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	10	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	**40**	**-**
Семестр 3		
Відповіді (виступи) на заняттях	10	-
Участь у дискусії	10	-
Виконання тестових завдань	10	-
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	10	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	**40**	**-**

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять протягом семестру може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять за семестр, проводиться за формулою:

$$Р_{НЗ} = (Р_{В}^{100} \times ВК_{В} + Р_{УД}^{100} \times ВК_{УД} + Р_{ТЗ}^{100} \times ВК_{ТЗ}) \times К_{НЗ}, \quad (1)$$

де $Р_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$Р_{В}^{100}$, $Р_{УД}^{100}$, $Р_{ТЗ}^{100}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання тестових завдань (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_{В}$, $ВК_{УД}$, $ВК_{ТЗ}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання тестових завдань. Значення вагових коефіцієнтів становить:

–для здобувачів денної форми навчання (у кожному семестрі вивчення навчальної дисципліни):

$ВК_{В} = 20 \div 45 = 0{,}45$;

$ВК_{УД} = 10 \div 45 = 0{,}22$;

$ВК_{ТЗ} = 10 \div 45 = 0{,}22$;

$К_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить:

–для здобувачів денної форми навчання (у кожному семестрі вивчення

навчальної дисципліни) $К_{НЗ} = 40 \div 100 = 0,40$;

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми навчання	Кількість балів за семестр
Семестр 1	
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	**40**
Семестр 2	
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	**40**
Семестр 3	
Виконання завдань модульного контролю 3	10
Виконання завдань модульного контролю 4	10
Виконання завдань модульного контролю 5	10
Виконання завдань модульного контролю 6	10
Разом за виконання завдань модульного контролю	**40**

Кількість модульних контрольних заходів протягом семестру, а також розподіл балів за модульними контрольними заходами визначає викладач у межах встановленого ліміту балів за модульний контроль. Зарахування балів за виконання завдань модульного контролю здійснюється за умови, що здобувач вищої освіти набрав не менше 60% від максимальної кількості балів, які передбачені для даного виду контролю.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти протягом семестру виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти протягом семестру виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або

відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача заочної форми здобуття вищої освіти семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

На залік з навчальної дисципліни, яка вивчається впродовж двох семестрів, виносяться ключові питання з першого семестру вивчення навчальної дисципліни. На екзамен з навчальної дисципліни, яка вивчається впродовж двох семестрів, виносяться ключові питання з усієї навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури семестрового підсумкового контролю, якщо протягом семестру виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти протягом семестру за результатами поточного контролю набрав 25–35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти протягом семестру за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або

інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала		100-бальна шкала
	Екзамен	Залік	
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F			0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1.	Атракція (від лат. attrahere – привабливість) – розвага, що є елементом туристичного продукту.	Attraction is an entertainment that is an element of a tourism product.
2.	Ваучер – документ, виданий туристичною або транспортною фірмою на підтвердження того, що турист оплатив конкретні види послуг: проживання в готелі, харчування, екскурсійне обслуговування, проїзд на транспорті і т.д. і є підставою для отримання цього обслуговування.	A voucher is a document issued by a travel or transportation company to confirm that a tourist has paid for specific types of services: hotel accommodation, meals, excursions, transportation, etc. and is the basis for receiving these services.
3.	Високий сезон – період найбільшої активності в туризмі, найпопулярніший час року для подорожей; період найбільш високих тарифів на туристичні послуги. Високий сезон не завжди	High season is the period of the greatest activity in tourism, the most popular time of year for travel; the period of the highest tariffs for travel services. High season does not always coincide with the seasons. One

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	збігається з порами року. Одна з важливих характеристик високого сезону – великі штрафних санкції за ануляцію (скасування) туру.	of the important characteristics of the high season is the large penalties for canceling a tour.
4.	Гід – провідник-професіонал, що показує туристам визначні місця міста або місцевості.	A tour guide is a professional guide who shows tourists the sights of a city or area.
5.	Індивідуальний тур – тур з певним набором турпослуг, замовлений клієнтом (або невеликою групою) за своїм розсудом, включаючи розміщення, харчування, трансфер, екскурсійну і розважальну програму.	Individual tour - a tour with a certain set of tour services ordered by the client (or a small group) at their own discretion, including accommodation, meals, transfers, excursions and entertainment.
6.	Інклюзив-тур – основний вид індивідуального або групового туру. Як правило, є чітко спланованою по маршруту, часу, терміну, набору і якості послуг поїздку, яка продається споживачу як нероздільний на елементи товар за загальною ціною, звичайно включає в себе вартість як обслуговування, так і проїзду за маршрутом.	An inclusive tour is the main type of individual or group tour. As a rule, it is a trip that is clearly planned in terms of route, time, duration, set and quality of services, which is sold to the consumer as an indivisible product at a total price, usually including the cost of both service and travel along the route.
7.	Квота – кількість номерів, що виділяються засобом розміщення туроператору, турагенту на підставі договору і в певний час.	Quota is the number of rooms allocated by an accommodation facility to a tour operator or travel agent on the basis of a contract and at a certain time.
8.	Кейтеринг – надання харчування і напоїв поза приміщенням кафе чи ресторану.	Catering is the provision of food and drinks outside the premises of a cafe or restaurant.
9.	Кемпінг – табір для автотуристів, обладнаний наметами або іншими легкими спорудами літнього типу (наприклад, бунгало), автомобільною стоянкою, системою водопостачання та каналізації, а також пристосуваннями для приготування їжі.	Camping is a camp for motorists equipped with tents or other light summer-type structures (e.g., bungalows), a parking lot, water supply and sewage systems, and cooking facilities.
10.	Митниця – державна установа, яка здійснює контроль і пропуск товарів і особистих речей, що провозяться через кордон, і стягування мита.	A customs office is a government agency that controls and clears goods and personal belongings transported across the border and collects customs duties.
11.	Мотель – готель для автотуристів, що знаходиться на автостраді, як правило, обладнаний гаражем, станцією технічного обслуговування, автозаправної станцією та іншими службами, необхідними автотуристам.	Motel - a hotel for motorists located on a motorway, usually equipped with a garage, service station, petrol station and other services required by motorists.
12.	Низкий сезон – найменш популярний час	Low season is the least popular time for

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	для подорожей – період максимальних знижок на тури.	travel - the period of maximum discounts on tours.
13.	Організатор туру – приватна особа (часто турагент) або організація, яка збирає групу туристів для участі в турі, що надається туристичною фірмою. Як правило, організатору туру може надаватися безоплатна поїздка за даним маршрутом.	Tour organiser is a private individual (often a travel agent) or an organisation that gathers a group of tourists to participate in a tour provided by a travel company. As a rule, a tour organiser may be provided with a free trip on a given route.
14.	Організований туризм – поїздка, організована туристичними фірмами по стандартному або розробленим самим туристом маршрутом.	Organised tourism is a trip organised by travel agencies on a standard or tourist-designed route.
15.	Пекідж-тур – будь-який тур (індивідуальний або груповий), що включає в себе певний набір послуг (перевезення, розміщення, харчування, екскурсії і т.д.), загальна вартість продажу якого дорівнює вартості його елементів.	A package tour is any tour (individual or group) that includes a certain set of services (transportation, accommodation, meals, excursions, etc.), the total selling price of which is equal to the cost of its elements.
16.	Рекламний тур (ознайомча поїздка) – безкоштовний або пільговий тур, організований для турагенцій і/або співробітників авіакомпаній з метою їх ознайомлення з певними туристичними маршрутами та центрами.	Promotional tour (familiarisation trip) is a free or discounted tour organised for travel agencies and/or airline employees to familiarise them with certain tourist routes and centres.
17.	Таймшер – купівля права користування номером на один-два тижні в тому чи іншому місці протягом тривалого періоду. При цьому створюються умови для обміну місцями відпочинку, що дозволяє власникам таймшерів міняти місце відпочинку.	A timeshare is the purchase of the right to use a room for one or two weeks in a particular place over a long period of time. This creates conditions for the exchange of holiday destinations, which allows timeshare owners to change their holiday destination.
18.	Такс-фрі – система часткового повернення податку на додану вартість в ряді країн при купівлі та вивезенні товару іноземцями. Як правило, використовується в великих магазинах при купівлі товару дорожче певної суми. Гроші можуть повертатися при перетині кордону або в країні постійного перебування.	Tax free is a system of partial refunds of value added tax in a number of countries when foreigners purchase and export goods. As a rule, it is used in large stores when purchasing goods over a certain amount. The money can be refunded when crossing the border or in the country of permanent residence.
19.	Трансфер – будь-яке перевезення туриста всередині туристичного центру (доставка з вокзалу, аеропорту або морського порту в готель і назад; з одного вокзалу, аеро- або морського	Transfer is any transportation of a tourist within a tourist centre (delivery from a railway station, airport or seaport to a hotel and back; from one railway station, airport or seaport to another; from a hotel to a

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	порту на інший; з готелю в театр і назад).	theatre and back).
20.	Тур – поїздка за певним маршрутом в певний термін з певним комплексом послуг (перевезення, розміщення, харчування та ін.). Розрізняють індивідуальну та групову подорож.	Tour - a trip along a certain route within a certain period of time with a certain range of services (transportation, accommodation, meals, etc.). There are individual and group tours.
21.	Туристичне агентство – роздрібна туристична фірма, що займається реалізацією турів населенню, які організовуються гуртовими туристичними фірмами, а також продажем споживачам окремих туристичних послуг (транспортних квитків, екскурсій і т.п.).	A travel agency (⇒ travel agency) is a retail travel company that sells tours to the public organised by wholesale travel companies, as well as sells individual travel services (transport tickets, excursions, etc.) to consumers.
22.	Туроператор – оптова туристична фірма, що займається розробкою турів, розрахованих на масовий споживчий попит, їх рекламою і збутом через мережу роздрібних турагентів.	A tour operator is a wholesale travel company that develops tours designed for mass consumer demand, advertises and sells them through a network of retail travel agents.
23.	Хостел – готель, що працює за принципом гуртожитку. В цьому випадку здаються не номери, а ліжко-місця. Це дешевше, але не так безпечно і комфортно, та й не завжди дешевше.	A hostel is a hotel that operates on the principle of a dormitory. In this case, it is not rooms that are rented, but beds. It is cheaper, but not as safe and comfortable, and not always cheaper.
24.	Чартер – договір між власниками транспортного засобу (теплохода, літака, автобуса і т.п.) і фрахтувальником (наймачем) на оренду всього транспортного засобу або його частини на певний рейс або термін.	Charter is a contract between the owners of a vehicle (ship, aircraft, bus, etc.) and the charterer (lessee) for the lease of all or part of the vehicle for a certain voyage or period.
25.	Шведський стіл – вид самообслуговування в ресторанах, кафе, що відрізняється тим, що відвідувачі за єдину усереднену плату одержують будь-яку кількість страв за своїм бажанням серед запропонованих, заздалегідь виставлених в залі.	A buffet is a type of self-service in restaurants and cafes that differs in that visitors receive any number of dishes of their choice from the ones offered in advance for a single average fee.

12. Рекомендована література

Основна література

1. Кіптенко В. К. Менеджмент туризму: підручник К. : Знання, 2010. 502 с.

2. Любіцева О.О. Методика розробки турів: навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2003. 104 с.

3 Організація туризму : підручник / І. М. Писаревський, С. О. Погасій, М. М. Поколодна та ін.; За ред. І. М. Писаревського. Х. : ХНАМГ, 2008. 541 с.

4. Школа І.М. Менеджмент туристичної індустрії / За ред. проф. І.М. Школи Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2003. 662 с.

5. Гуменюк М.С. Критерії і показники оцінки ефективності діяльності підприємств ресторанного господарства *Науковий вісник ЧТЕІ КНТЕУ*. Чернівці АНТ Лтд, 2004. Вип. IV. с. 339-355.

6. Дорогунцова С. І. Управління сучасним готельним комплексом [навчальний посібник] К.: Ліра-К, 2005. 520 с.

7. Земляков І. С. Основи маркетингу : Навчальний посібник К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.

8. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Зелена Буковина, 2003.312с.

9. Кудлай В. Г. Оцінка ефективності управління маркетингом на підприємстві *Економіка, фінанси, право*. 2006. № 12. С. 12-17.

10. Кудлай В. Г. Теоретичні аспекти управління маркетингом підприємства *Економіка. Фінанси. Право*. 2007. № 2. С. 19-28.

Допоміжна література

1. Господарський кодекс України, прийнятий 16 січня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22

2. Про захист прав споживачів: *Закон України* URL: www.rada.gov.ua

3. Агафонова Л. Г.Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання. К.: *Знання України*, 2002.

4. Азарян О. М. Ринок туристичних послуг : моніторинг і розвиток комплексу маркетингу : Монографія МОН України. ДонДУЕТ Донецьк : Вид-во ДонМУ, 2002. 243 с.

5. Антонюк А. А. Оцінювання ефективності маркетингової діяльності на підприємстві *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2008. № 3. С. 5-9.

6. Балабанова Л. В. Маркетинг : Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання Прес, 2004. 645 с.

7. Бабарицька В. Менеджмент туризму. К.: «Альтерпрес», 2004.

8. Бєлявцев М. І. Маркетинг : Навчальний посібник К. : Центр навчальної літератури, 2005. 328 с.

9. Близнюк С. В. Маркетинг в Україні : проблеми становлення та розвитку К. : ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2003. 384 с.

10. Бурачек І.В., Ярмолюк Д.І. Особливості використання сучасних технологій менеджменту в сфері туризму. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/970

11. Бурачек, І.В., Ярмолюк, Д.І., Білобровко, Ю.І. Феномен трекінгового походу як різновиду екстремального туризму. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. Вип. 1(4) URL: https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2022-4-12-02

12. Гаркавенко С. С. Маркетинг: Підручник К. : Лібра, 2004. 712 с.

13. Давидюк Ю.В., Ярмолюк Д.І., Соловей А.І. Управління збутовою діяльністю на туристичному підприємстві. Випуск 1 (30) 2022. С. 44-49.

14. Ярмолюк, Д.І. Рекреаційне лісокористування: фактор сталого розвитку туризму. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління* (13). 2024. URL: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-13-12-02

15. Бурачек І.В., Панасюк Д.С., Ярмолюк Д.І. Гастрономічний туризм в Україні під час війни. *Економіка та суспільство*. 2025. No 71. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5558 DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-92

16. Богайчук, В., Ярмолюк, Д. 2025. Економіка спільного користування в туризмі: трансформаційний вплив платформ AIRBNB та UBER на традиційний готельно-ресторанний бізнес. *Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми* (5). https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.5.14

17. Ярмолюк Д.І., Осипчук М.О. Вплив рекреаційної діяльності на розвиток туризму Житомирської області. Географія та туризм. 2025. Вип. 78. С. 9-13. https://doi.org/10.17721/2308-135X.2025.78.9-13

18. Бурачек І.В., Ярмолюк Д.І., Коломієць А.О., Осадчук А.М. Екологічно орієнтована мотивація як інструмент розвитку сталого туризму та гостинності. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 6 (57). С. 139-147.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. http://www2.UN Tourism.org/. – Офіційний сайт Світової організації туризму

2. http://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=2c48859c-3471-4508-8d0d-60df67c47e84&title=ProUpravlinniaTurizmuTaKurortiv – Департамент туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України

3. http://www.ukrstat.gov.ua/. – Офіційний сайт Державного комітету статистики України

4. http://www.greentour.com.ua/. – Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму

5. http://www.travel.net/. – Інформаційний розділ з туризму в Internet

6. http://ua.hotels.com/. – Інформаційний розділ в Internet про готелі та готельні мережі

7. http://tourism-book.com/. – Туризм для студента – туристична бібліотека